

Gäller för: Syn- & Tolkverksamhet, Habilitering & Hälsa
Innehållsansvar: Anne Granath, (anngr22), Verksamhetschef
Godkänd av: Anne Granath, (anngr22), Verksamhetschef

Giltig från: 2025-03-27

Giltig till: 2027-03-27

Riktlinje för prioriteringar inom Tolkverksamheten i Västra Götaland

Förändringar sedan föregående version

Inga. Dokumentet har lagts in i ny mall för styrande dokument i SOFIA STYR.

Bakgrund

Prioriteringarna i hälso- och sjukvården ska bygga på en värdegrund som riksdagen har beslutat om. Värdegrunden innehåller tre principer:

- Människovärdesprincipen innebär att alla människor är lika mycket värda och har rätt till vård oavsett ålder, kön, utbildning, social eller ekonomisk ställning.
- Behovs- och solidaritetsprincipen innebär att de som har de svåraste sjukdomarna ska få vård först. Vårdpersonalen ska särskilt tänka på de svagaste patienterna, till exempel de som inte kan tala för sig och som inte känner till sina rättigheter.
- Kostnadseffektivitetsprincipen innebär att det ska finnas en rimlig relation mellan kostnader och effekt av behandlingen. Om till exempel två olika behandlingar ger samma effekt så bör den som kostar mindre väljas.

Enligt riksdagens beslut är de tre principerna rangordnade så att människovärdesprincipen går före behovs- och solidaritetsprincipen, som i sin tur går före kostnadseffektivitetsprincipen.

Landstinget ska enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30 kap.8 § 7) erbjuda tolktjänst för vardagstolkning för barndomsdöva, dövblinda, vuxendöva och hörselskadade som är bosatt inom landstinget och som stadigvarande vistas där. Tolkjänster som erbjuds är mellan talad svenska och svenskt teckenspråk samt mellan talad svenska och skriven svenska.

Tolkverksamhetens huvuduppgifter

- Erbjudna tolkservice dygnet runt årets alla dagar. På kvällar, nätter och helger finns beredskap för akuta uppdrag avseende teckenspråkiga tolkanvändare.
- Ge tolkservice åt personer med funktionsnedsättning som rör röst, tal eller språk (genom taltjänst). Taltjänst samordnar även uppdragen och ger information om verksamheten. Taltjänst är tillgänglig dagtid, kvällar och helger.

Tolkverksamhetens personal består av teckenspråks-/dövblindtolkar, skrivtolkar, talstödstolkare och administrativ personal.

Arbetsbeskrivning

Prioriteringsordning

Västra Götalandsregionen har valt att dela in tolkuppgifterna i tre nivåer, där prioriteringsnivå 1 är högst prioriterad. Inom respektive nivå kan vid behov en rangordning utifrån beställningsdatum behöva göras.

Beställningar som inte är akuta och inkommer till tolkverksamheten mindre än 24 timmar innan de ska utföras prioriteras inte.

Genom överenskommelse mellan landets tolkcentraler ska prioriteringsordningen i det landsting/region där tolktjänsten ska utföras gälla, även om tolkanvändaren inte är skriven i det landstinget/regionen.

1. Akuta uppdrag av högsta prioritet ska alltid ges företräde framför andra uppdrag då tolkbrist föreligger

1.1 Uppdrag där tolkanvändarens liv och hälsa eller personliga integritet berörs t ex

- sjukvårdande insatser i samband med risk för liv och hälsa
- ärenden inom socialtjänsten, rättsväsende eller annan myndighet av akut karaktär
- uppdrag på arbetsplats som är avgörande för individens försörjning
- samtal med skolpersonal avseende akuta händelser som berör eleven
- bankbesök som väsentligt berör den personliga ekonomin
- andra akut uppkomna situationer av allvarlig karaktär

1.2 Oåterkalleliga uppdrag kopplade till de grundläggande händelserna i livet eller andra för tolkanvändaren viktiga situationer och sammanhang som inte återkommer t ex,

- sammanhang som bröllop, dop, begravningar
- sammanhang där tolkanvändaren haft ekonomiska utlägg t ex för kurs som inte återkommer

2. Uppdrag med hög prioritet rangordnas utifrån beställningsdatum och frekvens.

2.1 Uppdrag för barn och ungdomar

Det är viktigt att stimulera barn till socialt umgänge för att öka möjligheten till delaktighet, inflytande och interaktion genom t ex

- fritidsaktiviteter
- föreningsliv

2.2 Uppdrag i skolan för samtal och annat som rör barns skolgång som inte ligger inom ramen för skolans ansvar som myndighet t ex

- samtal på förälders initiativ
- föräldramöte
- inskolning

2.3 Uppdrag som berör arbetsliv och förvärvsinkomst, t ex

- arbetsplatsmöten
- arbetsmiljöutbildning
- kontakter med arbetsmarknaden

2.4 Uppdrag som berör ideellt intresseorganisatoriskt arbete t ex

- styrelsemöten
- möten initierade av intresseorganisation i avsikt att kunna påverka
- politiska uppdrag där ingen annan har ansvaret för tolkningen

2.5 Övriga myndighetskontakter t ex

- planerade sjukvårdsbesök
- planerade möten med flera myndigheter i samverkan
- passansökan hos polisen

2.6 Övrigt

- fritidsaktivitet, möte och sammankomst med fem eller fler tolkanvändare från Västra Götalandsregionen

3. Uppdragen prioriteras utifrån rådande resurser. Likvärdiga uppdrag rangordnas efter beställningsdatum och frekvens.

3.1 Fritidstolkning av olika slag, t ex

- studiecirkel/kurser
- idrott
- aktiviteter inom intresseorganisationer
- uppdrag där kommunikation kan ske på annat sätt, t ex via förmedlingscentralen
- gudstjänster
- familjemiddagar

4. Tolkuppdrag utanför Sverige

Beställning av tolk till utlandsuppdrag kan efter särskild prövning beviljas. Prövning sker i varje enskilt ärende, beslut fattas av verksamhetschef.

Beställning av utlandsuppdrag skall göras i mycket god tid så att prövning av uppdraget och planering av genomförande hinner göras. Planeringen av varje utlandsuppdrag skall innefatta en överenskommelse mellan tolkcentralen och tolkanvändaren om uppdragets totala upplägg. Samma riktlinjer kring etik och arbetsrätt gäller för tolktjänsten/tolkarna vid tolkning utomlands som vid tolkning i Sverige.

Prioritering vid önskemål av viss tolk vid särskilda tillfällen

Varje önskemål om tolk ska tillgodoses om möjlighet finns. Om samma tolk är önskad till flera uppdrag samtidigt tillämpas nedanstående prioritering.

1. Förlossningar
2. Speciella sjukdomsbehandlingar
3. Släktträffar/kalas/ samling efter oåterkalleliga uppdrag
4. Bröllopsakt, begravningsakt, dopakt
5. Fritid
6. APT

Information om handlingen

Handlingstyp: Riktlinje verkställighet

Gäller för: Syn- & Tolkverksamhet, Habilitering & Hälsa

Innehållsansvar: Anne Granath, (anngr22), Verksamhetschef

Godkänd av: Anne Granath, (anngr22), Verksamhetschef

Dokument-ID: HH10443-430456558-163

Version: 4.0

Giltig från: 2025-03-27

Giltig till: 2027-03-27